

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΕΤΗΡΙΔΑ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ARISTOTELIAN UNIVERSITY OF THESSALONIKI
SCIENTIFIC ANNALS
OF THE DEPARTMENT
OF FORESTRY AND NATURAL ENVIRONMENT

Αγος Α. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ Αγος Β. ΜΠΑΙΟΥΜΗ Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Αγος Ν. ΣΤΑΜΟΥ
Λέκτορας Επιστημον. Συνεργάτης Δασολόγος Καθηγήτρια
Λοιμοτομολόγος Δασολογίας Θεσσαλονίκης

Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟΥ ΔΕΝΔΡΟΥ
ΜΙΑ ΕΛΚΥΣΤΙΚΑ ΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΑΛΛΑ ΠΑΡΕΞΗΓΗΜΕΝΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Dr. ATH. CHRISTODOULOU Dr. V. BLIUMIS Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Dr. N. STAMOU
Lecture Scient. Assistant Forester Professor
Aristotelian University of Thessaloniki

THE PRODUCTION OF CHRISTMAS TREES
AN ATTRACTIVELY PRODUCTIVE BUT MISUNDERSTOOD ACTIVITY

Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟΥ ΔΕΝΔΡΟΥ

**ΜΙΑ ΕΛΚΥΣΤΙΚΑ ΑΠΟΛΟΤΙΚΗ
ΑΛΛΑ ΠΑΡΕΞΗΓΗΜΕΝΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ**

A. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Λέκτορας

B. ΜΗΛΙΟΥΜΗΣ

Επιστημονικός Συνεργάτης

I. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Δασολόγος

N. ΣΤΑΜΟΥ

Καθηγητής

THE PRODUCTION OF CHRISTMAS TREES

**AN ATTRACTIVELY PRODUCTIVE
BUT MISUNDERSTOOD ACTIVITY**

ATH. CHRISTODOULOU

Lecturer

V. BLIUMIS

Scientific Assistant

I. PAPADOPOULOU

Forester

N. STAMOU

Professor

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
1. Εισαγωγή.....	295
2. Σκοπός.....	297
3. Στοιχεία αγοράς - Εγχώρια παραγωγή.....	297
4. Οικονομικότητα - Αποδοτικότητα.....	298
5. Σκοπιμότητα παράγωγής - Περιβαλλοντικές απόψεις.....	299
6. Συμπεράσματα.....	300
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	307
SUMMARY.....	308
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	309

Η παραγωγή Χριστουγεννιάτικου Λένδρου*

Μία ελκυστικά αποδοτική αλλά παρεξηγημένη δραστηριότητα

1. Εισαγωγή

Το Χριστουγεννιάτικο Δένδρο (Χ.Δ.) αποτελεί το ωραίο πιο σύμβολο της γιορτής των Χριστουγέννων, όμως κάθε φορά που πλησιάζουν τα Χριστούγεννα ακούγονται με στεντόρεια φωνή κατηγορίες ότι το έθιμο δεν παύει να στις χριστιανικές μας παραδόσεις, η διάδοση του θα εξομαλύνει τα ελάχιστα ελαττώματα, ένα κοιμμένο δένδρο δημιουργεί αισθήματα εναντίον της αγάπης για το πρόσωπο κ.λ.π., ίσως όχι των οικολόγων, σίγουρα όμως των οικολογούντων για το δήθεν “ξενόφερτο” έθιμο, παραβλεπομένων ουστηματικά των κυριοτέρων παραμέτρων του “δήθεν” προβλήματος.

Η ιστορία του Χ.Δ., ως έθιμο, χάνεται στο βαθύ παρωλόγιο (Καυκασία, 1973, Mantel, 1977). Ο καθηγητής Κ. Καλοκύρης κάνοντας μία ερευνητική αναδίπωση στην ελληνική και ξένη βιβλιογραφία, σε συνδυασμό με “φωταγίες ιστορικές και θρησκευτικές μαρτυρίες, αποδεικνύει την “από την χριστιανική Ανατολής προέλευση του δένδρου της μεγάλης παγγρισιανικής εορτής”. Την προέλευσή του σε χριστιανικές χώρες της Μεσογείου και της Ανατολής την προσδιορίζει από συριακό κείμενο που φυλάσσεται στο Βρετανικό Μουσείο και όπου αναφέρεται ότι σε ναό που έκτισε το 512 ο βυζαντινός αυτοκράτορας Αναστάσιος ο Α΄ στο Tur' Abdin της Β. Συρίας και εγκατέστησε της Ορθόξης Πύλης του Ι. Βήματος ήταν στημένα δύο ορειχάλκινα δένδρα με θύλακες για κεριά κρεμασμένα φώτα και με αργυρές αλυσίδες, που από την κορυφή του κάθε δένδρου κρεμούνταν προς τα κάτω. Στις αλυσίδες ήταν τοποθετημένα μικρά αντικείμενα από χρυσό, χρυσό και άργυρο, μεταξύ των οποίων ζώα, πτηνά, σταυροί, στεφάνια κ.α., δηλ. διάκοσμος πανομοιότυπος με αυτόν που εμφανίζεται στην Κ. Ευρώπη τον 17ο και 18ο αιώνα. Από τη Συρία ήλθε στη συνέχεια στο Βιζάντιο και από εκεί πολύ αργότερα μεταδόθηκε στη Δύση, όπου αντικατέστησε το ειδωλόλατρικό δένδρο. Στα μεταβυζαντινά χρόνια και μέχρι σήμερα διατηρείται η συνήθεια του Χ.Δ., έστω και αν υπήσκει ορισμένες εξελικτικές παραλλαγές και “εξόχως τυπικότερος χαρακτήρ και υψηλότερος συμβολισμός εις το σημερινόν, κερμόνιστον της εορτής της Ενανθρωπήσεως, Δένδρον”. Η συνήθεια του Χ.Δ. στις ορθόδοξες χώρες της Ανατολής ξαναζωντάνεψε κατά τους δύο τελευταίους αιώνες, ίσως,

* Η μελέτη αποτελεί ένα μέρος ευρύτερης συλλογικής εργασίας στο Λ.Π.Θ. του Α. Χριστιανόπουλου, λέκτορα, Β. Μπλιούμη, επιστημονικού συνεργάτη, Ι. Παπαδόπουλου, διευθυντή και Ν. Στάμου, καθηγητή.

όπως αναφέρει ο καθηγητής, με τη μορφή "αντιδάνειου" προς αυτές από τις χώρες της Λύσης στις οποίες έχει παλιότερα μεταφερθεί. Πάντως η μελέτη του καθηγητή Κ. Καλοκύρη με τα επιχειρήματα και τις πληροφορίες που περιβάλλει πείθει για την χριστιανική προέλευση του εθνικού και την ιερότητα του δένδρου, καταρρίπτοντας, μια από τις κυριότερες κατηγορίες εναντίον του δηλ. ότι είναι ένα ξένο έθνος που δεν ταυτίζεται με το έθνος του λαού μας και τις χριστιανικές του παραδόσεις.

Κατά τον Κ. Mantel, ο οποίος τονίζει ότι είναι δύσκολο να ερμηνευτεί η ιστορία του Χ.Α. γιατί δεν υπάρχουν προσιτά δεδομένα πριν από τα μέσα του 18ου αιώνα, το έθνος του Χ.Α. δεν είναι τίποτα άλλο παρά η ενσωμάτωση στη χριστιανική λαοκρατία και τη γεωγραφική της σφαιροποίηση προχριστιανικών εθνικών, που σχετίζονταν με τη γέννηση, τη λατρεία και την ομορφιά της ζωής, πράγματα που πάντοτε σχεδόν συνυφάνονταν από αόληση με κλαδιά και λουλούδια δένδρων ή και με αόληση μερικά. Παισιόφρα δέχεται ότι η ομορφία του Χ.Α. κρατάει τη ρίζα της από τη γεωγραφική ομορφία στολισμού των οπτιών στις γιορτές με δένδρα και γλάδους και από τη γεωμετρική ομορφία της γιορτής των Χριστουγέννων με τη γιορτή της Πρωτομαγαριάς.

Αν γίνει μια ανεπιβεβαιωμένη αντιπαράθεση των απόψεων των Κ. Καλοκύρη και Κ. Mantel βγαίνει το συμπέρασμα υπέρ των απόψεων του πρώτου και τούτο γιατί ο Κ. Mantel σταματάει σχεδόν στην αρχή ή μέσα του 18ου αιώνα, επειδή δε βρίσκει προσιτά δεδομένα πριν από την εποχή αυτή. Μάλιστα οι μετά τον 18ο αιώνα απόψεις του σημαντικότερου σε ανεξάρτητα σημεία με αυτές του Κ. Καλοκύρη έτσι ώστε αυτές να μπορούν να αποτελούν μια ενιαία ενότητα, αν εξαιρεθεί βέβαια ο ιατρονομικός του γεωμετρικού Mantel για την γεωμετρική καταγωγή του εθνικού του Χ.Α.

Βέβαια ως προς την κατηγορία ότι τα κομμένα Χ.Α. δημιουργούν αισθήματα εναντίον του προαίνου, δε νομίζουμε ότι χρειάζονται ιδιαίτερα επιχειρήματα για την απόδειξη του αντίθετου καθόσον, ο στολισμός του Χ.Α. ενεργεί θετικά στην ανάπτυξη της αγάπης για το πρόσωπο και τη φύση, όπως έχει αποδειχθεί στις χώρες της Α. Ευρώπης όπου το έθνος έχει επικρατήσει, ιδιαίτερα αν καλλιέργηθεί η άποψη-προσχηματισμός, ότι το στολισμένο δένδρο παραγωγής ιδιωτικών αγρών αποτελεί το αποτέλεσμα δημοκρατικής προσπάθειας και κόπων του ανθρώπου, η οποία αποτελεί άσκηση τα φινιράκια δάση από την πέση για παραγωγή Χ.Α. Το μόνο μειονέκτημα που δημιουργείται ως προς τα αισθηματικά προκύπτει από το γεγονός ότι ένα δένδρο το 10ετών "θινιάζει" στη χρήση 15 ημερών. Όμως το γεγονός αυτό δεν αποτελεί θανάσιμη ημερομηνία αγροτικού αλλά την αμοιβή των κόπων 10ετών.

Όσον αφορά την "εξαράνιση των ελάχιστων ελατοδασών", δεν είναι παρά να ριξουμε μια ματιά στον πιν. 1 όπου φαίνεται ότι το 93,71% της παραγωγής Χ.Α. της δετίας 1985-1990 προέρχεται από δύο βασικές πηγές, τις ιδιωτικές τεχνητές φυτείες (63,11%) οι οποίες έχουν σκοπό και απόχο αποκλειστικά την παραγωγή Χ.Α. δηλ. κάτι ταυτόσημο με την καλλιέργεια καλλωπιστικών-αποκομιά και τα ιδιωτικά καστανοπερίβολα (30,60%).

2. Σκοπός

Σκοπός του παρόντος κείμενου δεν είναι απλά και μόνο να διατυπωθεί και στοιχειοθετηθεί ένας αντίλογος απέναντι στο λόγο των πολιτών της συνέχισης-διάδοσης του εθνικού αλλά να αποδειχθεί ότι η συνέχιση και διάδοσή του για φιλοπεριβαλλοντική παραγωγική δραστηριότητα αποτελεί και επιβίωση οικονομικά στη βελτίωση της οικονομικής, πολιτιστικής και κοινωνικής ζωής του τόπου παραμελημένου, υποαπασχολημένου, χαμηλών εισοδημάτων και ανεργίας αμιορραγούντος δημογραφικά ορεινού χώρου. Παράλληλα δε να τονισθούν και οι δυνατότητες επέκτασης της καλλιέργειας, με προοπτική και τις ελπίδες.

3. Στοιχεία αγοράς - Εγχώρια παραγωγή

Όπως φαίνεται στους πιν. 2 και 3 η εγχώρια παραγωγή Χ.Α. όλων των δασοπονικών ειδών για την περίοδο 1985-1990 δεν ξεπερνάει τις 110.000 δυνδράκια ετησίως, με κυριότερο δασοπονικό είδος την ελάτη και αμέσως επόμενο αλλά σε πολύ μεγάλη απόσταση την πεύκη. Η αγορά εφοδιάζεται όχι από φυσικά δάση αλλά κυρίως από τεχνητές ιδιωτικές φυτείες και από τα καστανοπερίβολα (ετήσιος έτος γίνονται και εισαγωγές, π.χ. για το έτος 1989 εισαχθήσαν περίπου 20.000 δένδρα). Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι το Χ.Α. είναι ένα από τα ελάχιστα είδη καλλιέργειας στον ορεινό και ημιορεινό χώρο που μπορεί να αξιοποιηθεί αποδοτικά και τις ιδιωτικές τουλάχιστον γεωργικές εκτάσεις, που απορροφήθηκαν σαν μη αποδοτικές από τη γεωργική παραγωγική διαδικασία, και ίσως το μοναδικό εγχώρια προσοδοφόρο είδος για το σκοπό αυτό. Με δεδομένο μάλιστα ότι οι δασοργάτες και οι αγρότες του ορεινού χώρου κατατάσσονται στις χαμηλότερες εισοδηματικές τάξεις του ελληνικού πληθυσμού, είναι επιβεβλημένη η προσέγγιση αυτού του είδους της καλλιέργειας. Αρκεί βέβαια αυτή να γίνει προγραμματιζόμενη ώστε να ανταποκρίνεται στη δυναμικότητα της αγοράς.

Η δυναμικότητα της εγχώριας αγοράς του συγκεκριμένου προϊόντος είναι εύκολο να προσεγγισθεί και μάλιστα κατά βίσιμο τρόπο (Σύμφωνα, 1985) Το Χ.Α. χρησιμοποιείται:

α. στα νοικοκυριά και τις συλλογικές κατοικίες και

β. στα καταστήματα βιομηχανικών και εμπορικών επιχειρήσεων και υπηρεσιών

Λογιστική η δυναμικότητα της αγοράς του Χ.Α. είναι δυνατό να φθάσει το άθροισμα του αριθμού των νοικοκυριών και του αριθμού των καταστημάτων. Σύμφωνα με την απογραφή του πληθυσμού του 1981 στο σύνολο της χώρας ο αριθμός των νοικοκυριών ανερχόταν σε 3 εκ. περίπου. Επομένως αν σταθούμε στο 40% του αριθμού, ποσοστό από ένα ρεαλιστικό, φθάνουμε σε μια δυναμικότητα αγοράς ίση με 1,2 εκ. περίπου Χ.Α. το χρόνο. Με κριτήριο ότι: "πιθικοί αγοραστές Χ.Α. είναι εκείνα τα νοικοκυριά που έχουν αριθμό μελών από 4 και πάνω", φθάνουμε σε μια δυναμικότητα αγοράς ίση με 1,3 εκ. Χ.Α. Αν θέσουμε ως κριτήριο τον αριθμό των νοικοκυριών που βρίσκονται σε πόλεις άνω των 2.000 κατοίκων, δηλ. το βελτιωμένο ποσοστό του πληθυσμού, τότε προκύπτει δυναμικότητα αγοράς περίπου ίση με την προηγούμενη.

Έτσι λοιπόν μια δυναμικότητα αγοράς ίση με 1 εκ. Χ.Α. αποτελεί απόλυτα ρεαλιστική εκτίμηση λαμβανομένου υπόψη ότι οι απαιτούμενες αντίστοιχες εκτάσεις για την καλλιέργειά τους είναι διαθέσιμες στον ορεινό και ημιορεινό χώρο. Εδώ βέβαια δεν πρέπει να διαφεύγει της προσοχής μας και η δυνατότητα για εξαγωγές στους γειτονικούς πληθυσμούς της Ανατολής και σε ορισμένες χώρες της Ευρώπης.

Πέρα από τα παραπάνω το Χ.Α. είναι ένα προϊόν με ευρύτατα περιθώρια για την "καλλιέργεια της αγοράς" αν λάβουμε υπόψη ότι συνδέεται με τον παιδόκοσμο και την γιορταστική στρόφιγγα των Χριστουγέννων.

Για λόγους σύγκρισης αναφέρουμε ότι στην πρώην Α. Γερμανία, σε κάθε νοικοκυριό με παιδιά αντιστοιχούν περισσότερα από ένα Χ.Α. Ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή όχι παιδιών, σε κάθε νοικοκυριό αντιστοιχεί και ένα δένδρο. Η πρώην Α. Γερμανία διαθέτει δική της παραγωγή, η οποία όμως δεν καλύπτει τις ανάγκες της κατανάλωσης και έτσι αναγκάζεται να εισάγει συμπληρωματικά από Λατвия και Βέλγιο.

4. Οικονομικότητα - Αποδοτικότητα

Όπως φάνηκε στον πιν. 4 το είδος αυτό της καλλιέργειας παρουσιάζει μια αμυγή στις απαιτήσεις σε δαπάνες κατά το πρώτο στάδιο της εγκατάστασης της φυτείας. Ανάλογη διαχρονική κατανομή παρουσιάζουν οι δαπάνες ανά στρέμμα για έτος (πιν. 5)

Για τον υπολογισμό των οικονομικών αποτελεσμάτων σαν βίωση τέθηκαν:

α. Οι τιμές του 1990

β. Το γεγονός ότι η παραγωγή αρχίζει στο ένατο έτος μετά την εγκατάστα-

ση της φυτείας και συνεχίζεται μέχρι το δέκατο τρίτο.

γ. Ενδιάμεσες απώλειες 20% δηλ. 200 δένδρα ανά στρέμμα, άρα συνολικά υγιή 1.000-200=800 δένδρα ανά στρέμμα. Από αυτά το 60% (480 δένδρα) συγκομιζονται στο ενδέκατο από την έναρξη των εργασιών έτος και το υπόλοιπο 40% (320 δένδρα) κατανέμεται ισομερώς στα δύο προηγούμενα και στα δύο επόμενα του ενδέκατου έτη.

δ. Ποσοστό προεξόφλησης ίσο με 5% (Ministry of overseas development, 1977, Στάμου, Ν. 1985).

Από τον πιν. 6 προκύπτει ότι η κεφαλαιακή αξία του καθαρού αποπληρωματος, στην αρχή του έτους Χ(έτος εγκατάστασης της φυτείας), είναι ίση προς 611.900 δρχ., με αντίστοιχο ετήσιο ισοδύναμο κέρδος 68.475 δρχ. ανά στρέμμα. Στην περίπτωση δε που ληφθεί υπόψη και η σχετική επιχορήγηση της ΕΟΚ (Καν. 797/1985 και 1609/1989) τα αντίστοιχα ποσά ανέρχονται σε 712.100 και 75.610 δρχ. Παρατηρούμε δηλαδή ότι το ισοδύναμο ετήσιο κέρδος είναι περίπου 2,5 μέχρι 6 φορές μεγαλύτερο από το ανά στρέμμα μερικά καθαρόιστο κέρδος των καλλιεργειών σκληρού σίτου (11.314 δρχ/στρ) και πατάτας (30.363 δρχ/στρ) (Εργαστήριο Γεωργοοικονομικής έρευνας, 1990).

5. Σκοπιμότητα παραγωγής - Περιβαλλοντικές απόψεις

Η παραγωγική δραστηριότητα του Χ.Α. παροικιάζει σε τρία οικονομικών και περιβαλλοντικών ιδιαιτεροτήτων, όπως:

α. Δεν απαιτεί μεγάλα κεφάλαια

β. Η αμοιβή της εργασίας αποτελεί το κυριότερο μέρος των δαπανών, γεγονός σημαντικό για τον υποασπασχολούμενο και μικρού εισοδήματος κάτοικο του ορεινού και ημιορεινού χώρου.

γ. Η απασχόληση είναι εποχιακού χαρακτήρα.

δ. Τα καθαρά έσοδα είναι σημαντικότερα και δημιουργείται έτσι μια ορισμένη πηγή εισοδήματος για τους καλλιεργητές

ε. Η παραγωγική δραστηριότητα μπορεί να οργανωθεί σε ετήσια αλληλεπιδράση με κλιμάκωση της εγκατάστασης φυτειών και της παραγωγής κατά έτος και τη δημιουργία έτσι ετήσιου εισοδήματος μετά την πρώτη παραγωγή

στ. Το σημαντικότερο ύψος των δαπανών προκύπτει στα πρώτα χρόνια ενώ τα πρώτα έσοδα παρουσιάζονται με σημαντική χρονική καθυστέρηση και έτσι υπάρχει μια ανισοκατανομή των δαπανών και εσόδων χρονικά (πιν. 6) Εδώ (κι πρέπει όμως να τονισθεί ότι οι δαπάνες εγκατάστασης και ποιότητάς της φυτείας δεν είναι συνήθως δαπάνες προς τρίτους αλλά αμοιβή της προσωπικής και οικογενειακής εργασίας των ιδιοκτητών αγρούων.

- ξ. Δεν απαιτούνται υλοτομολογιστικοί πόροι (έδαφος, εργασία) από άλλες παραγωγικές δραστηριότητες. Παράλληλα δημιουργείται πράσινο σε εκτάσεις οι οποίες αλλιώς θα αργούσαν, θα ήταν εκτεθειμένες στη διάβρωση και ο μόνος τους ρόλος θα εστιάζοταν στην επιδίφηση του διαβρωτικού και πλημμυρικού προβλήματος που μιστίζουν τον ορεινό και τον πεδινό χώρο αντίστοιχα.
- η. Το παραρμόνο προϊόν όχι μόνο δεν είναι ρυπογόνο (όπως τα υποκατάστατά του ανθρακικό Χ.Δ.) αλλά αντίθετα είναι πολλαπλά φιλοπεριβαλλοντικό αφού:
- απορροπεί το CO₂ τη ζωή του αφομοιώνεται εύκολα και γρήγορα στο το περιβάλλον.
 - η καλλιέργεια και παραγωγή του προσθέτει πράσινο, ποσοταπένει διασώζει το έδαφος, ιδίως όταν μετά την υλοτομία επανεγκαθίσταται από τους παραγωγούς νέα φυτεία (και τούτο αποτελεί τον κενό).
 - προστατεύονται ήμερα και τα δάση (μία στα οποία οι ιδιωτικές σε αγρούς φυτείες είναι διάσπαρτες). τη στιγμή που οι αγρότες φροντίζουν να ποσοταπένουν τις πολλές ήμερες φυτείες τους από τις πυρκαϊές ημποδίζουν τη δημιουργία πυρκαϊών ή επιβαίνουν αμοραία για την κατάσβεσή τους.
- θ. Είναι δυνατόν η διάθεση του προϊόντος να γίνει απ' ευθείας στον καταναλωτή από τον ίδιο τον παραγωγό με συνέπεια να μη διανέμεται σε τρίτους σημαντικό ποσοστό της τιμής που τελικά πληρώνει ο καταναλωτής.
- ι. Συνγκρατούνται κάθε χρόνο εναντίον της την πολεμική και παρ' όλα αυτά η παραγωγή και η διάθεση του προϊόντος είναι διαχρονικά σταθερή έως ανοδική.
- ια. Η πολεμική του αμοραία εναντίον της είναι άδικη και εν πολλοίς θέτει και ζητήματα ηθικής: πόσο ηθικό είναι να διασπαστεί από τους οικολογογόνους στους καταναλωτές ένα προϊόν, το οποίο λειτουργεί σε όλα τα στοιχεία του περιβαλλοντικά, ενσωματώνει κόπους και ιδιωτικές δαπάνες μιας διακοπής και ποσοταπένει στα γλάστρα εισοδήματα του ορεινού χώρου. Θα ποσοταπένει άραγε χωρίς συνέπειες μια ανάλογη διασπάρση για προϊόντα μερικό η βιομηχανίας;

6. Συμπράγματα

1. Η καλλιέργεια ορεινών αλλά και καθαρά γεωργικών εδαφών με Χ.Δ. ημπορεί να πορ'ό πιο σφραγίσσει από την καλλιέργεια με κλασικά γεωργικά προϊόντα.

2. Η οικονομική ενίσχυση, μέσα από την καλλιέργεια και την ημπορία του Χ.Δ., των παραδασόβιων πληθυσμών θα σφραγίσει στη συνέπεια της ποσοταπένής τους στον ορεινό χώρο, πράγμα το οποίο έχει αναγνωρισθεί σαν απαραίτητο σε διεθνή κλίμακα.
3. Η επέκταση της καλλιέργειας Χ.Δ. σε ήδη καλλιηργούμενες γεωργικά εκτάσεις έρχεται σε πλήρη ταύτιση με την πολεμική της ΕΟΚ για ποσοταπένω των καλλιηργούμενων γεωργικών εκτάσεων που παρ'όσον ποσοταπένω ποσοταπένω τα οποία είτε εμποδοτούνται είτε οδηγούνται στις χωματερές.
4. Το έθιομο του Χ.Δ. όχι μόνο δεν αντιστρατεύεται τη φύση και την ποσοταπένω της αλλά αντίθετα δημιουργεί ποσοταπένω, και για τις νεότερες ηηλικίες, για αντιμετώπιση των προβλημάτων του περιβάλλοντος με μεγάλη ύψωση συνέπεια και ευαισθησία, ενώ άμεσα ποσοταπένει τα γύρω από τις φυτείες δάση.
5. Αποφεύγεται η εξαγωγή συναλλάγματος στην ποσοταπένω που όλη η ποσοταπένω ηηλικία σε Χ.Δ. καλυφθεί από την εγχώρια παραγωγή.
6. Το έθιομο του Χ.Δ. είναι καθαρά χριστιανικό οι δε αντίθετες απόψεις, αν δεν αξιοποιούν την περιβαλλοντική ευαισθησία των κατοίκων των αστικών κέντρων για πολεμικούς ή άλλους λόγους, σίγουρα δεν ηηλικία ποσοταπένω την ποσοταπένω του φυσικού περιβάλλοντος.

Πίνακας 1. Προέλευση Χριστοφενγιάτικων δένδρων κατά φορέα ιδιοκτησίας (Συνολική παραγωγή 1985-90).

Προέλευση	Συνολικός αριθμός	Ποσοστό %
Α ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΣΗ*	21.490	4,15
Β ΜΗ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ		
1 Τεχνητές φασιές (αρχικό)	326.987	63,11
2 Κτισματοποσίδιο α	158.559	30,60
3 Άλλη	11.098	2,14
	518.134	100,00

πηγή: Υπουργείο Γεωργίας

* Οι εκτάσεις κατά διαίτημα δάση αφορούν:

α. Καθαρισμών: λωρίδων ΑΡΗ ΟΤΕ

β. Διασώσεις δασικών διαίτημα

γ. Πανεπιστημιακά δάση (κατασκευαστικές επιμβάσεις)

Πίνακας 2. Παραγωγή Χριστοφενγιάτικων δένδρων της Χώρας κατά έτος και δασοπονικό είδος σε τεμάχια (1985-1990)

Έτος	Δασοπονικό Είδος					Σύνολο
	Ελάτη	Ψευδοπαύλα	Ευφοβλάτη	Πεύκη	Κισσάριμος	
1985	50.783	2.118	200	14.988	1.360	68.979
1986	52.581	2.815	300	19.103	1.835	76.667
1987	72.709	3.479	355	29.129	2.052	107.174
1988	58.097	2.561	450	10.519	1.671	74.201
1989	81.433	5.511	800	9.689	-	97.433
1990	71.063	10.469	650	6.118	2.380	93.680
Σύνολο	389.569	26.966	2.755	89.546	9.298	518.134
%	75,19	5,20	0,53	17,28	1,80	100,00

πηγή: Υπουργείο Γεωργίας

Πίνακας 3. Συνολική παραγωγή της Χώρας σε Χριστοφενγιάτικα δένδρα κατά έτος και προέλευση αυτής από τα κυριότερα κέντρα παραγωγής

Έτος	Συνολική παραγωγή χώρας	Κυριότερα κέντρα παραγωγής και % συμμετοχή στην παραγωγή της χώρας					
		Αιγάλη Πολύγυρος	Σπερχειάδα	Σπάτη	Καρπενήσι	Λατοός Κινναμάς	Σύνολο παραγωγής (στήλες 3-7)
1	2	3	4	5	6	7	8
1985	68.979	35.631	8.599	8.215	3.950	185	56.580
1986	76.667	38.670	10.639	9.341	3.985	110	63.725
1987	107.174	58.117	14.485	9.660	5.030	110	87.402
1988	74.201	36.797	16.241	270	5.868	2.579	61.755
1989	97.433	45.110	13.550	-	7.300	9.181	75.141
1990	93.680	51.639	16.045	6.042	5.288	81	79.095
Σύνολο	518.134	265.964	79.559	33.528	31.421	12.579	423.051
%	100,0	51,3	15,4	6,5	6,1	2,4	81,7

πηγή: Υπουργείο Γεωργίας

Πίνακας 4. Χρονοδιάγραμμα εργασιών και απαιτούμενον ημερομίσθιον κατά έτος και στρέμμα φυτείας Χριστουγεννιάτικων δένδρων.

Εργασία	Εργασία (ημερομίσθια) του έτους												
	X	X+1	X+2	X+3	X+4	X+5	X+6	X+7	X+8	X+9	X+10	X+11	X+12
1. Προβόλιξη	8												
2. Προετοιμασία εδάφους	4												
3. Εγκατάσταση φυτείας	15												
4. Πότισμα	2	2	2	2	2	2							
5. Προσποσία-Καλλιέργεια	5	5	5	5	5	5	5	5					
6. Λίπανση	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5					
7. Συγκομιδή									1	1	6	1	1
8. Σύνολο/στρέμμα	34,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	5,5	5,5	1	1	6	1	1

Πίνακας 5. Δαπάνες ανά στρέμμα και έτος φυτείας Χριστουγεννιάτικων δένδρων (τιμές 1990)

Είδος δαπάνης	Δαπάνες του έτους												
	X	X+1	X+2	X+3	X+4	X+5	X+6	X+7	X+8	X+9	X+10	X+11	X+12
1. Αξία φυταρίων (μεταφορικά)	10.000												
2. Αμοιβή εργασίας	207.000	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000	33.000	33.000	6.000	6.000	36.000	6.000	6.000
3. Αξία λιπασμάτων	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000					
4. Εργολαία (αξία ανάλωσης)	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
5. Εννοίκιο εδάφους	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
6. Λοιπά απρόβλεπτα (10% (1) έως (5))	22.220	5.020	5.020	5.020	5.020	5.020	3.820	3.820	920	920	3.920	920	920
7. Σύνολο (1) έως (6) = Κκ	244.420	55.220	55.220	55.220	55.220	55.220	42.020	42.020	10.120	10.120	43.120	10.120	10.120
8. Τόκοι κεχορηγητικού κεφαλαίου $K_N = 0,2475$	30.250	6.830	6.830	6.830	6.830	6.830	5.200	5.200	1.250	1.250	5.340	1.250	1.250
9. Αποσβέσεις*	5.770	5.770	5.770	5.770	5.770	5.770	5.770	5.770	4.390	4.390	4.390	4.390	4.390
10. Τόκοι πιστοληπτικού κεφαλαίου $r = 22,75\%$	8.080	8.080	8.080	8.080	8.080	8.080	8.080	8.080	6.770	6.770	6.770	6.770	6.770
Σύνολο (7) έως (10) δαπάνων από 1.1.1990	288.520	78.900	78.900	78.900	78.900	78.900	61.070	61.070	22.530	22.530	59.620	22.530	22.530

*Φορτίο για 1000 δένδρα/στρέμμα

THE PRODUCTION OF CHRISTMAS TREES

AN ATTRACTIVELY PRODUCTIVE BUT MISUNDERSTOOD ACTIVITY

SUMMARY

In the present study an attempt was made not only to express and compose a contradiction against the statement of opponents of the continuation - spreading of the Christmas tree custom but to prove that its continuation and spreading besides being a friendly to the environment productive activity also contributes significantly to the improvement of the economic, cultural, and social life of the neglected - under - employed, low income and constantly bleeding demographically mountain population. On the same time, to point out the potentials to expand the Christmas tree cultivation aiming also to exports.

Within these frames, the production of Christmas trees of all forestry species was studied for the period 1985 - 1990 and estimated the potential of the product's domestic market. Then, the economic results for the plantation of Christmas trees of one stremma were calculated (in prices of 1990): the comparison of results between Christmas trees and hard wheat and potato cultivation unquestionably is in favour of Christmas trees.

Furthermore, an extensive presentation of the economic and environmental particularities of the Christmas tree productive activity is given.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Εργαστήριο Γεωργοοικονομικής Έρευνας ΑΠΘ, 1990. Προσφορική πλ. προσφορά Καλοκύρης Κ. 1973. Τα ιερά δένδρα και το εξ Ανατολής καταγόμενον δένδρον των Χριστουγέννων. Επιστημονική επετηρίδα Θεολογικής Σχολής. Τόμος III, σελ. 315-337.
- Mantel, K. 1977. Geschichte des Weihnachtsbaumes. Verlag Schapper M. und H.
- Ministry of Overseas Development, 1977. A Guide to the Economic Appraisal of Projects in Developing Countries. London: Her Majesty's Stationery Office.
- Στάμιου, Ν. (αδημοσίευτη) 1985. Αξιοποίηση δασικών πόρων στην ορεινή Ελλάδα.
- Στάμιου, Ν. 1985. Οικονομική των δασικών εκμεταλλεύσεων.
- Υπουργείο Γεωργίας, 1990. Εφαρμογή των καν. ΕΟΚ 1609/1989 και 707/1985 στο Δασικό Τομέα.